

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B. Com. (III Semester) (NC 2010 Batch) Examination
2016
Tuesday, 18th October
2.00 pm - 4.00 pm
UB03ECOM02/18 - Advanced Cost Accounting

કુલ ગુણા : ૫૦

પ્ર.૧ એક કારખાનામાં એક પ્રક્રિયામાં રૂ. ૧૦૦૦૦૦ની કિંમતે ૫૦૦૦ એકમો દાખલ કરવામાં આવ્યા તેના (૧૫)

પરનો વધારાનો ખર્ચ રૂ. ૧૫૫૦૦૦ થયો. ભૂતકાળના અનુભવ પરથી એવું નક્કી થયું કે દાખલ કરેલ એકમોના ૨૦% જેટલો સામાન્ય બગાડ છે. ભંગાર કિંમત એકમના રૂ. ૫ ઉપજે છે.

ઉપરની વિગતો પરથી પ્રક્રિયા પડતરનું ખાતું બનાવો અને નીચેના સંજોગોમાં ઉત્પાદનની પડતર શોધો.

(અ) જો ઉત્પાદન ૪૦૦૦ એકમોનું થાય તો.

(બ) જો ઉત્પાદન ૩૫૦૦ એકમોનું થાય તો.

(ક) જો ઉત્પાદન ૪૨૦૦ એકમોનું થાય તો.

અસામાન્ય બગાડની ભંગાર કિંમત સામાન્ય બગાડ જેટલી જ ઉપજે છે, એવું ધારો.

અધ્યવા

પ્ર.૧

(૧૫)

(અ) પ્રક્રિયા પડતરના તત્વોની ચર્ચા કરો. કચા ઉદ્યોગોમાં તે ઉપયોગી છે ?

(બ) સામાન્ય બગાડ, અસામાન્ય બગાડ અને અસામાન્ય વધારો સમજાવો.

પ્ર.૨ 'શીવ' કન્સ્ટ્રક્શન કંપની રૂ. ૨૪૦૦૦૦ની કિંમતે એક મકાન બાંધવાનો કસાર હાથ ધરે છે. કસાર

(૧૫)

શરૂ થવાની તારીખ ૧-૪-૨૦૧૬ છે. તા. ૩૧-૩-૨૦૧૭ના રોજ પૂરી થતા વર્ષની ભાહિતી નીચે પ્રમાણે છે.

રૂ.

માલસામાન	૭૫૬૫૦
માલસામાન (સ્ટોર્સ)	૧૫૭૫૦
મજૂરી	૪૦૬૫૦
સીધા ખર્ચ	૧૩૦૫૦
સ્થાપના ખર્ચ	૪૫૦૦
પ્લાન્ટ	૪૮૩૦૦
પેટા કરારની પડતર	૪૫૦૦
વેચેલ ભંગાર	૩૦૦૦

વધારાની ભાહિતી:

- (૧) તા. ૩૧ માર્ચ ૨૦૧૭ના રોજ ચેદેલ મજૂરી રૂ. ૪૦૫૦ અને સીધા ખર્ચ રૂ. ૩૧૫૦ હતા.
- (૨) બિનપ્રમાણિત કામની પડતરમાં માલસામાન રૂ. ૪૮૦૦, મજૂરી રૂ. ૨૪૦૦ અને સીધા ખર્ચ રૂ. ૧૫૦૦નો સમાવેશ થાય છે.
- (૩) રૂ. ૭૫૦૦ની કિંમતનો પ્લાન્ટ અને રૂ. ૩૦૦૦ કિંમતનો માલસામાન આગાથી નાશ પામ્યો.

- (૪) રૂ. ૧૦૫૦૦ની કિંમતનો પ્લાન્ટ રૂ. ૬૦૦૦ અને રૂ. ૪૫૦૦નો માલસામાન રૂ. ૫૦૦૦માં વેચ્યો.
 (૫) તા. ૩૧ માર્ચ ૨૦૧૭ સુધી પ્લાન્ટ ઘસારો રૂ. ૩૩૦૦ હતો.
 (૬) જગ્યા પર માલસામાન રૂ. ૭૫૦૦ હતો.
 (૭) કરાર આપનાર પાસેથી પ્રમાણિત કામના ૮૦% લેખે રૂ. ૧૪૪૦૦૦ રોકડા મળ્યા હતા.
 (૮) રોકડના ધોરણો ૩/૪ નશો નુકશાન ખાતે લઈ જાવ.

કરાર ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

- પ્ર.૨ ટૂકનોંધ લખો: (૧૫)
 (અ) પ્રમાણિત કામ
 (બ) બિન પ્રમાણિત કામ
 (ક) સ્વયં ભાવવર્દ્ધક કલમ

- પ્ર.૩ (અ) સેવા પડતરનો અર્થ તથા તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
 (બ) સેવા પડતર પત્રકનો નમૂનો આપો. (૧૫)

અથવા

- પ્ર.૩ કિલાના ટ્રાન્ઝપોર્ટ કંપનીને બસો દોડાવવા માટે ૪૦ કિ.મી. લાંબો (એક તરફ) માર્ગ આપવામાં આવેલ છે. (૧૫)
 કંપની પાસે બે બસો છે. જે દરેકની કિંમત રૂ. ૧૧૦૦૦૦ છે તથા દરેક બસની લંગાર કિંમત રૂ. ૧૪૦૦૦ સહિત ૧૦ વર્ષનું આયુષ્ય ધરાવે છે. નીચે આપેલ અંદાજેલ ખર્ચ અને અન્ય વિગતો પરથી પેસેન્જર કિલોમીટર દીઠ પડતર અને ભાડાની આવક પર ૫૦% નશો મળે તેમ ધારી પેસેન્જર પાસેથી એક બાજુની મુસાફરી માટે લેવાના બસ ભાડાની રકમની ગણતરી કરો.

	રૂ.
વીમાનો ખર્ચ વાર્ષિક ૩%	
દરેક બસનો વાર્ષિક ટેક્સ	૨૧૦૦
કુલ ગેરેજ ભાડું (બે બસ માટે) માસીક	૧૨૦૦
દરેક બસનો વાર્ષિક મરામત ખર્ચ	૩૦૦૦
દરેક બસના ટ્રાયપર પગાર માસીક	૬૦૦
દરેક બસના કન્કકર પગાર માસીક	૫૦૦
વહિવટી ખર્ચ (બને બસ માટે) માસીક	૪૮૦૦
કિઝલ ઓઇલ ૧૦૦ કિલોમીટર દીઠ	૫૦

દરેક બસ દરેક ટ્રીપ વખતે સરેરાશ પ૦ પેસેન્જર લઈ જઈને દરરોજ ચાર જતા આવતાની ટ્રીપો કરશે. મહિનામાં સરેરાશ ર૨૫ દિવસ બસ દોડશે.

- પ્ર.૪ પ્રવૃત્ત આધારિત પડતર એટલે શું ? તેની વ્યાખ્યા આપી લક્ષણો ગણાવો. (૧૫)

અથવા

- પ્ર.૪ પ્રવૃત્ત આધારિત પડતરના ફાયદા અને ગેરફાયદાની ચર્ચા કરો. (૧૫)

☺☺☺☺☺